

Sysmä, Saunan rakennuspaikan tarkastus

Kunta:	Sysmä
Kohteen nimi:	Sikohiekka
Kohteen muinaisjäännöstunnus:	1000003314
Tyyppi ja ajoitus:	Asuinpaikka, kivikausi (kiinteä muinaisjäännös)
Peruskarttalehti:	M4413R
Kiinteistö:	781-413-2-158 WERNER NIEMI, Sikohiekantie 166
ETRS-TM35FIN-koordinaatit:	6811252, 448640
Aikaisemmat tutkimukset:	2004 inventointi (<i>H. Poutiainen ja T. Jussila: SYSMÄ Etelä-Sysmän ranta- ja kyläyleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi</i>) 2021 tarkastus (<i>Antti Bilund: SYSMÄ, Sikohiekka, kivikautisen asuinpaikan ja historiallisen ajan kuoppajäännösten (hiilimiilujen) tarkastus</i>)

Johdanto

Sysmässä sijaitsevalla WERNER NIEMEN kiinteistölle on haettu kaavan mahdollistamaa rakennuslupaa saunarakennukselle. Kiinteistöltä, joka sijaitsee niemellä Sääksjärven itärannalla, on vuonna 2004 suoritetussa muinaisjäännösinventoinnissa löydetty muinaismuistolain (295/1963) suojaama kivikautinen asuinpaikka (mj-rekisterin tunnus *Sikohiekka*1000003314). Asuinpaikka on voimassa olevassa Etelä-Sysmän ranta- ja kyläyleiskaavassa merkitty kiinteistölle pelkästään pistekohteena siellä sijaitsevan loma-asunnon lounais/länsipuolelle. Muinaisjäännösinventoinnin raportissa koko niemen alue on kuitenkin kokonaisuudessaan rajattu asuinpaikaksi maaston, topografian ja koe-kuopista saatujen havaintojen perusteella, minkä lisäksi asuinpaikan tulkitaan painottuvan enemmän niemen kärjen ja sen eteläpuoliskon alueelle sekä ulottuvan ehkä jonkin verran myös niemen eteläpuolelle. Pohjoispuolelta ei ole tehty asuinpaikkahavaintoja (s. 28 – 29). Johtuen asuinpaikan rajauksesta koko niemen ja kiinteistön alueelle, alueellinen vastuumuseo suoritti saunan rakennuspaikan ja sen lähiympäristön maastotarkastuksen 22.9.2022.

Maastotarkastus

Tarkastettu alue: Suunniteltu saunanpaikka (tarkastushetkellä merkitty maastoon tolilla) ja välitön lähialue

Menetelmät: Koekuopat (4 kpl), maakairaus, lapionpistot (2 kpl).

Havainnot: Koekuopat (ks. karttaliite) tehtiin kiinteistölle paaluilla merkityn saunanpaikan alueelle siten, että kuoppa 2 sijaitsee saunanpaikan keskellä, kuoppa 1 siitä noin viisi metriä länteen, kuoppa 4 sakeuttamisaltaan alueella, noin 5 metriä kuopasta 2 ja kuoppa 3 saunan eteläpuolella, noin 4 metriä kuopasta 1. Kuopat 2 ja 3 ovat linjassa mökin

länsipäädyn kanssa siten, että kuoppa 3 sijaitsee noin 9 metrin päässä rakennuksen luoteiskulmasta. Lisäksi saunan pohjoispäädyn kulmiin, hivenen voimakkaammin pohjoiseen laskevalle osalle, tehtiin lapionpistot. Niistä tehty havainnot vastasivat koekuopista ja kairauksista tehtyjä havaintoja. Alla annetut koordinaatit on mitattu käsi-gps:llä.

koekuoppa 1 (6811284, 448646)

50 x 48 x 44 cm

karike 10 cm

huuhtoutumiskerros 7 cm

ruskea hiekka, kuopan pohjaa kohden jonkin verran soraa

löydöt, viitteet likamaasta/kulttuurikerroksesta: -

koekuoppa 2 (6811282, 448651)

60 x 50 x 49 cm

karike 10 cm

2 cm huuhtoutumiskerros

ruskea hiekka, joukossa jonkin verran pieniä kiviä ja soraa

löydöt, viitteet likamaasta/kulttuurikerroksesta: -

koekuoppa 3 (6811277, 448650)

60 x 62 x 46 cm

karike 10 cm

huuhtoutumiskerros 2 cm

ruskea hiekka 20 cm

karkeahko sora, kiviä

löydöt, viitteet likamaasta/kulttuurikerroksesta: -

koekuoppa 4 (6811281, 448658)

48 x 50 x 46 cm

karike 19 cm

huuhtoutumiskerros 8 cm

vaaleanruskea hienohko hiekka

löydöt, viitteet likamaasta/kulttuurikerroksesta: -

Maakairanäytteet (saunanpaikalla 2 m välein, ympärillä 5 metrin välein): vastaavat koekuopista tehtyjä havaintoja, ei merkkejä likamaasta/kulttuurikerroksesta.

Yhteenveto

Suunniteltu saunanpaikka sijaitsee kiinteistöllä alueella, joka on määritelty kiinteäksi muinaisjäännökseksi. Suoritetussa tarkastuksessa suunnitellulta saunanpaikalta tai sen välittömästä läheisyydestä ei kuitenkaan tehty viitteitä muinaismuistolain (295/1963) suojaamasta kiinteästä muinaisjäännöksestä (pintapoiminta, maakairaus, lapionpistot, koekuopat). Saunan rakentamiselle lupahakemuksessa esitetylle paikalle ei näin ollen ole esteitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Jos rakennuspaikkaa muutetaan suunnitellusta/maastoon merkitystä tai kiinteistöllä suunnitellaan muuta maanpintaa rikkovaa maankäyttöä, on ko. alueet tarkastettava ja tarvittaessa arkeologisesti tutkittava ennen hankkeen toteuttamista.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkija, arkeologi

Esko Tikkala

✉ PL 113, 15111 Lahti | PO Box 113, 15111 Lahti, Finland

@ museo@lahti.fi

lahdenmuseot.fi

LAHDEN MUSEOT

Lahti City Museums

Tarkastusraportti

D/1820/12.03.02.03/2021

26.9.2022

Alueellinen vastuumuseo

Esko Tikkala

Liitteet: Karttaliite, Valokuvaliite

Tiedoksi: Museovirasto, Sysmän kunta

✉ PL 113, 15111 Lahti | P.O. Box 113, 15111 Lahti, Finland
@ museo@lahti.fi

lahdenmuseot.fi

RAK. LATTIATASO +111.00
MP NURKILLA +110.30

10000

4395

7545

215

SAUNAPALLO
IMEYTYS (kar)

sm

3. Ote lupahakemuksen kartasta, johon lisätty tarkastettu alue (sininen viiva), tehdyt koekuopat (punaiset neliöt) sekä lapionpistot (punaiset x-merkit).

1. Sysmä. Sikohiekka. Yleiskuva. Saunanpaikka mökin vasemmalle puolelle. Kuva lännestä. Kuvaaja Esko Tikkala.

2. Sysmä. Sikohiekka. Saunanpaikka merkittynä maastoon. Kuva länsilounaasta. Kuvaaja Esko Tikkala.

3. Sysmä. Sikohiekka. Saunanpaikka merkittynä maastoon. Kuva luoteesta. Kuvaaja Esko Tikkala.

4. Sysmä. Sikohiekkä. Saunanpaikka ja koekuopat 1,2 ja 4. Kuva lännestä. Kuvaaja Esko Tikkala.

5-8. Sysmä. Sikohiekkä. Koekuopat 1 - 4. Kuvat lännestä. Kuvaaja Esko Tikkala.